

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 29. avgusta 1883.

Obseg: Nekaj o napakah pri mleku. — Gospodarske novice. — Razpis službe. — Potovanje cesarjevo po Kranjskem. (Dalje.) — Cerkev Jezusovega Serca v Ljubljani. (Konec.) — Spomini na veliko slavjansko romanje v Rim leta 1881. (Dalje.) — O tržaških dogodbah. — Deželni zbor isterski. — Podoba (povest). (Dalje.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Nekaj o napakah pri mleku.

Pregovor pravi: „krava molze pri gobcu“, in to je sploh resnično, ker od množine in dobrote krme, katera se daje kravam, je redno tudi odvisno ali dajejo veliko ali malo, dobrega ali slabega mleka; od tod pa tudi prihaja govorica od dobrega in slabega hleva. Najboljša krava prepeljana od dobrega gospodarja k slabemu, to je, v slab hlev, postane tudi slaba, to je pač skušnja, katera nobenemu živinorejcu ni neznana. Pa vse to velja le o zdravih kravah; drugače je, ako so krave bolne, ker bolezen ima zmiraj vpliv na mleko ali zmolznost krav.

Oziroma na mleko spadajo kravje bolezni v dve vrsti: ena vrsta bolezni vpliva na množino mleka, ena pa na dobroto oziroma lastnosti mleka.

Najbolj pogostna in navadna prikazen pri boleznih prve vrste je ta, da krava ali popolnem ali skoraj popolnoma pride ob vse mleko, in to ob času in pri okoliščinah, ko bi ga morala imeti veliko ali vsaj več, kakor ga ima. Kedar kravi tako izostane mleko, je to redno redno znamenje, da je krava sicer obolela ali za splošno boleznijo ali pa za krajno. Izrekoma je to gotovo znamenje pri vseh mrzličnih boleznih, pri vnetji imena, po večem krvotoku, po dolgotrajni driski, pri boleznih prebavil, pa tudi po hudih bolečinah na vnanjih delih života; ravno to prikazen pa vidimo, ako krava dobiva dalj časa premalo ali zelo slabe krme. — Ravno tako je vsakemu znano, da krava pride ob mleko, ako se večkrat izmolze do čistega, ravno tak nasledek pa imajo jeza, hrepenenje, strah itd., strasti, ki so škodljive vsaki živali. Včasih ima tudi predobro krmenje nasledek, da se krava začne mastiti in vsled tega zgubi mleko. — Omeniti je pa končno še zgube mleka, ki le gospodarja zadeva, pa je le navidezna, ako si ga namreč popije krava sama, ali pa ji to storí zraven stoječa krava ali telica.

Odpraviti dajo se take napake s tem, da se ali ozdravi dotična bolezen ali pa se odstrani dotični drug vzrok. Ako se pa ne pokaže nikakoršna prava bolezen, tedaj se sme misliti, da je vzrok v slabem prebavanju in v tem slučaju priporoča se, kravi dajati reči, katere pospešujejo mlečnost in prebavo, namreč: kumino,

sladkega janeža (komorač), lanenega semena, ermana (krvavnik), janeža, kuhinjske soli. Na priliko bi se priporočilo: kumine in sladkega janeža po 60 gramov, kuhinjske soli in rumenega žvepla po 30 gramov, in to se daje vsak dan dvakrat na gorki vodi po dve dobri žlici.

Homeopatično pa se priporoča: Akonit in Chamomilla, ako se kaže vnetje, Belladonna pri vnetji imena, Brgonia ali Dulcamara pri prehlajenji; to priporoča profesor Zipperlen. (Dalje prih.)

Gospodarske novice.

* *Vprašanje z obljubljenim darilom za povoljno rešitev:* „Kateri so najnevarnejši škodljivci sadnega drevesa in katera najpripravnejša sredstva, najbolj uspešno jih preganjati?“ — razpisalo je sadje- in vinorejsko društvo švicarsko. To delce naj obsega k večjemu dve tiskani pôli, mora biti pisano za prosto ljudstvo, lahko razumljivo in smejo se mu dodati risanja. Poslati se imajo rokopisi do konca meseca oktobra do vodje poljedelske šole v Zürichu, gospoda Fricka. Spis ima se posebno ozirati na razmere švicarske in obdarovana dela ostanejo last društva. Darilo znaša 200 frankov.

* *Cešnjevi reclji*, ki se povsod mečejo v smeti, tudi niso brez vrednosti, kakor trdi „L. W. Z. für Thüringen“. Ako se reclji takrat, kedar se češnje jedó, spravljajo v papir in se potem v senci posušé in se potem, kedar je treba, prav tako kakor s čaja napravi z njih pijača, kateri se tudi dodá nekaj sladkorja, služi ta pijača posebno dobro pri nahodu in pa pri kašlju malih otrok.

* *Dvojnate hruške na enem drevesu.* O tej redki prikazni na hruški šolskega vrta v Reinbergu na pruskem Šleskem pripovedujejo nemški časniki. Drevo rodi uže nad 30 let zgodnje rumene hruške, letos je drevo tudi polno enakih drobnih hrušek, pa med njimi nahaja se tudi mnogo debelih rudečih namiznih hrušek. Nekateri ugibajo, da bi bile med cvetjem čebele zanesle cvetnega prahu od žlahtneje hruške.